בסוד שיח

מאת שאול שיץ

הרבנים הורו: תצטרף לאחר מתן התחייבות שתיק החינוך יימסר בידן

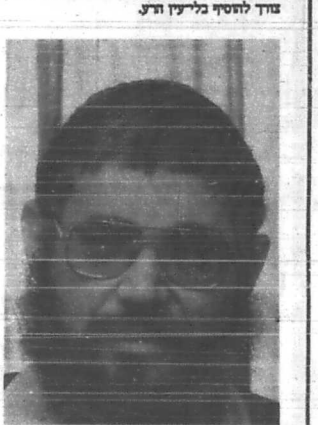
מאז נודע בציבור הדתי־לאומי, כי ראש הממשל, ח"כ זבולון המר הציע להרב מרדכי אלון, מנהיגו הרוחני של גוש אמונים, להיות "המפקח המסכם" בהשגחה הממשלתית לכנסת, מתנהל מעין "משא" בין הסמכות הרבנית של הרב אלון: יילך לשלישיה או לא?

מיותר למהר, כי הרב הסבור של משרדינו מזהיר אותנו מכניסה לשלישיה, משום הירמוז שיש לתחום הזה, מאז כונסת־ישראל אינה מכבדת את עצמה.

הרב אלון הנהנה מיוקרה רבה בציבור הדתי, רואה את עצמו כפי שכל הזמן היא בקלפי הקודש. מי שיעיין פעם במאמר יומן, פשוט לא יאמין, כי ניתן בכלל להשוותם על סדר יום שכזה, והכל למען התורה, להדבקותה ולהנחיל דורות חיילים בצבא ה'.

שאלו פעם את המשורר מלובביץ' כיצד בגילו אין הוא מתפנטז כאשר הוא עומד שעות על גבי שפת המזלף "כוס של ברכה" או רוללים לתוצרים הנפקים את "הצרי", ותשובתו היתה: "זלזל בשביל מה שעומדים... אדם שסובר פנימים הוא בעל יכולת גבוהה יותר לעמוד זמן ממושך ממוסכל משפחתם".

האמן נראה, כי התורה והמצווה היא "הבזיך" של "תפיינטס" הזה, שאמו הרב אלון כשאומרהו בתורה אין צורך להוסיף בלי־ניין הרע.

הרב מרדכי אלון

ובכל זאת מתוך הכרתו את הציבור הדתי, את המהפך הזול בה בעיצומם של הימים הללו, שקל הרב אלון, לדברי חבריו בכובר ראש את הצעתו של ראש הממשל, ח"כ זבולון המר. הפגישות ביניהם היו מאד ענייניות ונדונו בהן כל הזירכים הציבוריים והפרטיים. האם הפוליטיקן שלי אינו מטעה אותי, ויש שהפגישה היוותה ביניהם "הפקיעה" דוושת השבע. ביום רביעי, בעת כתיבת שורות אלו.

ראש הממשל"ל לא היה היחיד שפנה אליו. היו עוד חברי כנסת מסיעת הממשל, שגילו עניין רב בעניין שילובו של הרב אלון בהשיבה לכנסת.

הפגישה בינם רביעי נמשכה למרות שכמניה הקודמת בין ח"כ זבולון המר לבין הרב אלון, הסיל האחרון שפך בסיכויי השתלבותו במסגרת ממלכתיות. חבריו הקרובים יודעים לספר, כי הרב אלון חלים לישול עמה בעניין זה מבחילי תזרה ולא להסתבך על שיקולים אישיים, גם אם סיבת ההיזרה היא תורנית בלבד: עשיית נפשות לתורת־ישראל.

על פי המידע הזה, שנשמע אמין ביותר, הסכימו שניים מגדולי התורה, שלומו השפיעה רבה בקרב הציבור הדתי־לאומי, שהרב אלון יתן הסכמתו לעמוד בראש הרשימה לכנסת. זאת בכפוף לתחייבות מסוימות, כי כאשר תתרכב הממשלה הבאה ובמקרה של מהפך, יימסר תיק החינוך והתרבות לידיו של הרב אלון. הסיעה היתה, כי אין ספק שהמפלגי תוכה בעמדת בכירות בממשלה הבאה, גם בגלל מספר המנדטים שתקבל בהתירות הקיימות וגם בגלל היותה שותפה נאמנה ובכירה של הליכוד לאורך תקופה ממושכת.

על פי ההערכה זו, כתוצה מגן ראש הממשלה יתינתן לראש הממל"ל, ח"כ זבולון המר, הסמכות תיק חשוב מבין התיקים שכבר היו בידי הממל"ל. מניס למשל. ציין, כי ציש לו רצה בסמירת תיק החינוך לזה"כ אלון משום פגיעה אישותי בזה"כ המר, משפר שהצלחתו בשר החינך והיא מן המפלגתות שאינן צריכות רציה. מה גם שמרובר בהסכמה מוקפת, אם תהיה כזאת, בין השניים ולא חל בבעייה.

בנתונים אלה, כך נמסר, תוהיה השמחה הרב אלון חיובית וכך גם יתינן ביטוי למחף התרתני הגדול המתחולל בשנים האחרונות.

ברעיון שהעלה גדולי התורה, היא מפישה לא קלה לביצוע. "המיוחנים האמיתים" בתוך הממל"ל מרוכזים לצורי וגם אם כל אחר ממרכיבי הממל"ל מוצניע שהיא תוכה בהחירות הקרובות בעשרה מנרסים או יותר, אין הוא מוכן לחזור על ביטוייהם של בציבור.

יש להניח, כי המתי מבקשי התורה יעשיכו לשמוע בימי השבוע את הרב אלון מלמד את פרשת השבוע ללא הצורת הפוליטית והמוצרים לכנסת יתברר מתוך המאגר הירחי שעליו רחה במרור זה.

בשבוע שעבר סיפרתי כאן על ההכנות שהושגו בין מרכיבי הממל"ל, בדבר הרכב הרשימה לכנסת. מיותר לציין שהרשימה הזאת לא הוכתבה לי על־ידי שום גורם רשמי בממל"ל ומיותר לציין שמרכזו הממל"ל יכריע באופן עצמאי ועל־פי שיקוליו מי יהיו הנמצרים לכנסת, עם ההכנות הנלוות.

השמועות הללו נבחנות משום שהגיעו לביתי במהאריכות ובמהלך השבוע לפתע "הצטרף" עשרות רבות של קוראות שלשמיעות הביעו לא יהיה זכן מורת רושם שהמזכ"ל הביעו לא יהלל פרופ' אבנר שאקי ברשימה. ההכנות מוחיות במקום את מי שכוכן לאמצן והשאך לאלוקים פרנסים. כמובן שאינני חוזר בי משום מלה שכתבתי, למרות מכתבי הבהוסה נמרצים שקיבלתי מח"כ הרב יצחק לוי ומח"כ שאול יהלום.

הצעתו של יו"ר סיעת המפד"ל ח"כ יגאל ביבי

"פרופ יו"ר המפד"ל" שתחכנת השבוע החלים כפי שכתבי פרסם ב"המבשר", כי בל"א בשבט (11.2) ייכתר מועמר מספר אחר ברשימת המפד"ל לכנסת. המישנה למזכ"ל המפד"ל, אורי אליהו הביע התנגרות בריון הזה מהחלטה בהצבעה בין מספר אחר לשאר המועמדים, אולם יש להניח כי ניתן יהיה להשיג רוב להמרה הזאת.

ובינתיים העלה יו"ר סיעת המפד"ל בכנסת ח"כ יגאל ביבי הצעה משלו בדבר סדר בחירת המועמדים לכנסת הבא מנסה לעשות לה נפשות.

תוכנה תוכנה:

במושב הראשון יבחר המרכז 1) את יו"ר התנועה ומספר אחר ברשימה לכנסת. 2) את מספר 2 ו־3 ברשימה לכנסת.

במושב השני יבחרו שבעה חברי כנסת נוספים.

אשר לשיטת בחירת המועמדים מציע ח"כ ביבי כדלקמן:

חבר הרוצה להציג את מועמדותו להתמודדות על כהונת יו"ר התנועה או המקום השני השלישי יצטרך, עם הגשת המועמדות להציג 100 תומכים של חברי המרכז.

חבר הרוצה להציג את מועמדותו לשבריעיה יצטרך להציג 50 תומכים של חברי המרכז.

במושב הראשון יוכל אדם להציג מועמדותו או ליריו או למספר 2 ו־3.

במידה והיה מועמד אחר ליו"ר התנועה – והוא הנבחר. כ"ל לגבי מרקמים למקום 2 ו־3.

אם יהיו יותר משני מועמדים, תוהיה התמודדות במרכז, כאשר כל חבר מרכז יכול להצביע בשני מועמדים.

כל חבר מרכז יוכל להצביע שבעה חברים בירוג משוקלל מבין המועמדים. הירוג יהיה בהתאם למספר הנקודות שמים קיבל בהתמודדות. הלישכה הבחר תפיה אחראית את המועמדים לאחר הסקום העפיה.

ח"כ יגאל ביבי אמר השבוע, כי הצעתו מרבר בהירה שלושת המועמדים הראשונים במשוב אחר בנפרד מהשלישי־האחרים, קיבלה את הסכמתם של

ח"כ פרופ' אבנר שוקי. ושל ח"כ הרב יצחק לוי. ומה חיירגין שכשמדרי הצעה זו?

מסביר ח"כ ביבי:

מרפרדים חוקים מרשים ניקוד גבוה ומרגיעים כך במרפרדים המפרים. בעלי הניקוד הגבוה בניחוב, הם המרפרדים למקום הראשון, השני והשלישי. אם הללו ייבחרו במרשב מיותר, תוהיה התחבטה במרשב השני לגבי שאר המרפרדים מאותנה יותר.

והצעה שהיתה אלו נבחנות, הגיעה היו"ר כי ש"ס מיכה יגין, כי שיניוק עד לאחרונה כיו"ר רשות השירות ושנים רבות כמנכ"ל לשכת עו"ר הרין בישראל, יהיה כבראה בין הפנים הראשות ברשימה מועמדי המפד"ל לכנסת הבאה.

אם ייבחר יגין – ומספר פעילים מקשת מגוונת של חברי המרכז יחלו כבר לפעול למענו – יש להניח כי המפד"ל תנסה להחזיר לידיה את ראשות יוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

"הרוז'ינער' נמצא שם למעלה כמו בתוך 'הפנטופלאך' שלו"

חיזם, יום ו' ג' פרחשון, הוא יום ההסתלקות של אחד מענקי האדמו"רים, אשר אלקים מנשו, שהרבי משמאטא חעיד עליו, "שהוא יכול להביט מסוף העולם ועד סופו ולא שכח דבר מלימודו מעולם", חלא הוא כק' רבי ישראל מרוזין זצוק"ל ("הרוז'ינער").

סבו הגדול חיה לא אחר מאשר המגיד הגדול, רבי דובער ממעזריטש, תלמידו של הבעל־שם־טוב עם כל "יחוסו, אשר עליו פעם רבי חירש משרת מרימינוב, בשבת אחים חסידים יחודי: "כמו אני אגיד לכם. חיו צדיקים שאיחנתו לחם עליית נשמה ממש; חיו צדיקים שאיחנתו לחם עליית נשמה בחלום, כל אחד לפי דרגתו ושורש נשמתו, אבל "הרוז'ינער" נמצא שם למעלה בתוך "הפנטופלאך" שלו (בעלי־בית) כאילו זה ביתו חפרטי.

בביתו של "הרוז'ינער" היה "כתב יחוס" מפורט של המשפחה, שהגיע עד דור המלך. באחת השריפות, שחיו די נפחות בימים החם, עלה רכוש המשפחה באש ועמו גם "כתב היחוס". פרצה אמו האדמו"רית של "הרוז'ינער" בבכי ואמרה "לא איכפת לי שכל הרכוש ירד לטימיון, אבל כואב לי מאד, ועל זה אני בוכה, שאילן היוחסין נשרף גם הוא". משראה הרוז'ינער את כאבה הגדול של אמו, פנה אליה ברוך והרגיעה: "אמא אל תבכי, אז היחוס יתחיל ממני".

הרבי מרוזין נהג במירת מלכות ומרכבותיו, למשל וביתו וכלו היו מפוארים ביותר ואף עליפרכן העידו עליו מזלי הזמן, כי לא נחנה מהעולם הזה כמלוא הנימה.

פעם עלה לחשתבח על קבר סבו, רבי אברהם "המלאך" זצוק"ל, משמיים הפילותיו במקום, פנה לצאת את בית העלמין. תוך כדי הליכה טב על עקביו וחזר אל הקבר באומרו: שכחתי למסור לסבא, שקניתי סוס לבן מסוג מאד מאד משובח... לחסידים שתמהו על דבריו אמר: מה אתם לא מבינים, אני מסביר לסבא, שאפשר לעבוד את הקב"ה גם בשמיות. ואומנם תכלית כל חנחתו בחדר מלכות, חיתה לשעבד את כל התחבר לעבודת הבורא. כאשר צעד פעם בשלג, נראו בדרך פסיעותיו כתמי דם ואז נתברר כי בתוך נעליו, שחיו אף הן בסיב מעולה תקע מסמרים, כדי שאשיאת לא יחנה מהן.

הרבה מאד בעלי־תשובה נהרו אליו לקבל ממנו דרכי תשובה והוראות בעבודת הבורא, ולצדם באו חמונים להתברך בכל המצטרך. פעם התאספו לירד לפת חדרו קבוצת חסידים, שחגורל לא חיטיב עמהם ולחסכם אך בקושי חיתה מצויה. משכנכנסו אל חקודש פניהם, חחלו לשטוח בפניו את צרותיהם. "הרוז'ינער" אימשר להם לפרוק את מטענם ומשסיימו דבריהם חטיף להם הרבי מוסר על חיעדרות מתפילה בציבור, על חזלזול בליפות יתרה על קריאת בעבודת הבורא. תוך כדי אמירת חמוסר התחרטו הרוז'ינער על דבריו, שמא יש בהם משום קיטרוג על עם ישראל חיו. ואז עצר מלחוץ ואמר להסידים חלכו: "יחיא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסטו חייל בחורתי אם לאו (מתוך פרשת המן). צאו לכם ללקוט מזונכם דבר יום ביום למען אנסטו, חייל בחורתי אם לא, בין אם יילכו בדרך התורה כראוי ובין אם לאו". שאלו החסידים את "רבי צבי מרימינוב שנכח במקום, איפה מרומז בכלל במלים "למען אנסטו" עניין פרנסה?

חשיב רבי צבי: "אנסטו" עניינו נשיאת ראש מלשון "כי תשא את ראש". משמע, שיש לו פרנסה יש לו נשיאת ראש ומי שמתקשה בפרנסתו הוא בגדר של "בלי ראש".

בנו של אחד מחסידי הרוז'ינער סיפר ליו מן חדרך חישרת ופרק על תורה ומצוות. ביקש האבא להביא את חבן לאדמו"ר מתוך תקוה שחפגישה תאלו תחיאר את חבן בחשבה. כמנע האב מלדבר על החיבטים החרוחניים שבנסיעה לרוז'ין וחירבה לספר לבנו על חפאר וחחדר ש"בחצר" רוז'ין, שמא מראות מלכות יזברו אל לבו. חסכים חבן לנסוע עם האבא, אך תנאי חיתנה עמו, שלא יתבע ממנו להיכנס עם חרבי. בחגיעם למקום חתנפש חבן מיפנים של קנייני "החצר" ברוז'ין. בראותו את בנו כרגש מחמראות, לחש על אוזנו, כי כל אלה חם אין ואפס לעומת החדרים חפנימיים שבהם מתגורר תרוז'ינער. וכל זאת, כמובן, כדי ליאות את חפגישה בין חבן לאדמו"ר. חבן חסכים להיכנס פנימה לחזין עיניו ביופיים של החדרים שבהם גר חרבי בעצמו. וכך נכנס בו לחדר של חרבי וחרבי חביאו לאחד החדרים חסמוכים, שחיה מכוסה מראות מרוריצפה ועד חתקרה. ובעוד הוא חסוס מחחדר מסוחרד חזה, ציוחה האדמו"ר: "זסחכל, חסחכל בראש איך שאחנה נראה," וחבן צייח לאדמו"ר וכל תוכו חרחני חשתון נגלה אליו חנך כדי חתבוננות במראות. את רוז'ין עזב חבן מתוך חשובה שלימה וחרטה על חעבר.

"הרוז'ינער" חוכתר כאדמו"ר בחיותו צעיר לימים, ובחתונה המפוארת שנערלה באוסטילה, שבה נכחו כל עניני חתורה וחחסידות באותם ימים, הוא כבר חיה אדמו"ר. צעיר האדמו"רים. זקן האדמו"רים חיה חאדמו"ר מאפטא, רבי אברהם יהושע חשל זצוק"ל שאף הוא נכח בחתונה הזאת. תוך כדי חרקודים בחתונה נפל "חרטלי" של הרוז'ינער ובעוד הוא חוגר שוב את אבנטו אחז בו "חאפטער", חגר אותו באבנט ואמר בפני כל חטכחים: "אני חוגר עכשיו ספר־תורה".

שנים לא מעט חתבטאויות קשות מפיו של "הרוז'ינער" על חתקופה שבה "בוא משיח". בין חיתר אמר: באותם ימים יחיה קשה לחתמיד בחמונה בבוקר, כמו לטפס על קיר גדול וחלק. חעצה לזה – אמר חרבי – שישבו חחסידים יחזיק בלילות־שבת, יתוועדו ביניהם ועמם חשיבה חזאת, תעשה חורים בקיר חגדול חזה. ובחזדמנות אחרת חתבטא קדוש עליון זה: "יגיע זמן למני ביאת משיח, שיחזדר יקום בבוקר ינטול ידיים, ירוץ לבית חכנסת לחתפלל שחרית, יגיע לבית חכנסת, יגיח תפילין, ובמקום לחניח תפילין יניח שלש "קופסאות" אחת על חיד ואחת על חראש ואטפיק יזיח חשוב בשמים כמו שאני, כמו שאני כמו שאני (שלוש פעמים) חשוב שם חיום."

אחד החסידים חתלונן פעם בפני הרוז'ינער על כך שחתנו אינו חולך לטבול בימקוחי? כל יום כמנהג חחסידים. שאל אותו הרבי: מה חתנך עושה למני חתפילה? חשיב לו החסיד: הוא מסתובב לו ומסתכל מגניסת של רוזין. פטר אותו "הרוז'ינער" באומרו: הניגונים שלנו מטחרים כמו "עקוחות".

כמעט כל האדמו"רים בתקופה החיא פקדו את "חצרי", כולל אדמו"רי פולין. כאשר נשאל פעם בעל חידברי חיים" מצאנז חכיתר מתאים לאדמו"ר שמסתתר לנסוע לרוז'ין חשיב: "מעיד אני עליו שהוא מוכן ומזומן למשוט את עצוארו בכל עת ורגע בעבור ה' יתברך."